

15. februar 2019

FM 2019/55

Jeg fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at tage initiativ til afskaffelse af sommertids-ordningen.

(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne)

Begrundelse

EU-kommissionen foreslog den 12. september 2018, at EU afskaffer det halvårige skift mellem vinter- og sommertid. De enkelte EU-lande vil herefter frit kunne vælge, om de ønsker vintertid, eller om de i stedet ønsker sommertid året rundtⁱ.

Her i landet har Inatsisartut så sent som i 2016 drøftet, hvorvidt vi skulle afskaffe sommertidⁱⁱ.

Historisk set har formålet med sommertid været at spare energi. I dag er den energibesparende effekt af sommertid imidlertid ret begrænset, hvilket hænger sammen med, at man i dag bruger mindre strøm til belysning end tidligere. Udbredelsen af spare-pærer og LED-belysning har reduceret elforbruget betydeligt, og belysning udgør ikke længere en særlig stor del af det samlede elforbrugⁱⁱⁱ.

Samtidig med, at gevinsterne ved sommertidsordningen er blevet mindre, er fokus på ulemperne blevet større. Igennem de senere år har en række videnskabelige undersøgelser således påvist, at tidsskifte kan indebære en helbredsmæssig belastning^{iv}.

Ikke alle studier af negative konsekvenser i forbindelse med sommertidsordningen er ganske vist entydige, og visse undersøgelser er omtvistede.

Afgørende for, at et forslag om afskaffelse af sommertidsordningen her i Grønland blev forkastet i 2016 var dog, at det af praktiske årsager er hensigtsmæssigt at følge samme sommertidsordning som anvendes i stort set hele Europa og Nordamerika, herunder lande som borgere, erhvervsliv og myndigheder her i Grønland dagligt er i kontakt med.

Blandt befolkningerne i EU's medlemslande har sommertidsordningen imidlertid vist sig at være upopulær^v, og med EU-kommissionens forslag tyder alt på, at sommertidsordningen inden for kort tid må forventes afskaffet.

Grundlaget for her i Grønland at opretholde sommertidsordningen er dermed ikke længere til stede, og tiden er derfor inde til at forberede en afskaffelse af ordningen.

Praktiske hensyn taler for, at ordningen så vidt muligt afskaffes parallelt med den forventede afskaffelse af ordningen inden for EU.

Jeg håber på Naalakkersuisuts og de øvrige partiers tilslutning hertil.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil kunne implementeres enten gennem udstedelse af en bekendtgørelse om ophævelse af bekendtgørelse nr. 15 af 20. oktober 2009 om fastsættelse af sommertid, eller ved fremsættelse af forslag til Inatsisartutlov om ophævelse af Landstingslov nr. 14 af 19. oktober 1989 om anvendelse af sommertid.

De administrative ressourcer, som vil skulle afsættes hertil, forventes, inkl. oversættelse, ikke at overstige et kvart årsværk, uanset hvilken af de to løsninger Naalakkersuisut måtte vælge.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Det foreligger ikke oplyst, i hvilket omfang sommertidsordningen her i Grønland medfører besparelser i energiforbruget. Undersøgelser har vist, at ordningen i Danmark medfører en samlet årlig besparelse på ca. 1 % af elforbruget. Henset til at fordelingen af lyse og mørke timer her i Grønland adskiller sig fra den tilsvarende fordeling i Danmark, antages besparelsen at være mindre i Grønland.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Det foreligger ikke oplyst, i hvilket omfang sommertidsordningen her i Grønland medfører besparelser i energiforbruget. Undersøgelser har vist, at ordningen i Danmark medfører en samlet årlig besparelse på ca. 1 % af elforbruget. Henset til at fordelingen af lyse og mørke timer her i Grønland adskiller sig fra den tilsvarende fordeling i Danmark, antages besparelsen at være mindre i Grønland.

ⁱ Hvis et EU-land vælger vintertid som standard, står solen højest på himlen kl. 12.00. Hvis et EU-land vælger sommertid som standard, står solen højest på himlen kl. 13.00.

ⁱⁱ EM2006/88

ⁱⁱⁱ I Danmark indebærer ordningen f.eks. kun en samlet årlig besparelse på omkring 1% af elforbruget (Kilde: Berlingske, 29. oktober 2012)

^{iv} Til eksempel kan nævnes, at forskere fra University of Colorado har undersøgt antallet af indlæggelser umiddelbart før overgangen til sommertid og vintertid og mandagen umiddelbart efter, gennem 4 år. Undersøgelsen, som er fra 2014, påviser en 24 procent større risiko for, at man får hjerteproblemer på mandagen efter skiftet til sommertid, end på andre mandage. Til gengæld reduceres risikoen for at få et hjerteanfald med 21 procent mandagen efter overgang til vintertid - hvor dagen bliver en ekstra time længere.

Nævnes kan også en undersøgelse fra det svenske Karolinska Institutet, offentliggjort 2008 i tidsskriftet New England Journal of Medicine. Denne undersøgelse viser, at antallet af blodpropper i hjertet i Sverige i gennemsnit stiger med omkring fem procent den første uge af sommertiden. Til gengæld medfører overgangen til vintertid en reduktion i risikoen for blodpropper mandagen efter. Samlet set er den nedsatte risiko i forbindelse med overgangen til vintertid dog mindre end den øgede risiko, der er forbundet med skiftet til sommertid.

^v EU-kommissionen gennemførte i 2018 en offentlig høring vedr. sommertidsordningen. 84% af de i alt 4,6 mio. respondenter ønskede ordningen afskaffet.